

Sygnatura akt I C 713/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 17 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Sławomir Urbaniak

Protokolant: Irmina Szawica

po rozpoznaniu w dniu 3 grudnia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa K. H.

przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi (...) i Sądowi (...) we W.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa - (...) kwotę 960 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

I C 713/13

UZASADNIENIE

Powódka K. H. domagała się w pozwie zasądzenia na jej rzecz od strony pozwanej Skarbu Państwa – Sądu (...) i Sądu (...) we W. zadośćuczynienia w kwocie 5.000 zł oraz zobowiązania pozwanego do złożenia w formie pisemnej oświadczenia następującej treści: „Skarb Państwa- Sąd (...) we W. (...) Wydział Cywilny (...) oraz Sąd (...) (...) Wydział Cywilny przeprasza Panią K. H. za bez podstawy prawnej wydanie postanowienia z dnia 4.04.2012 r. oraz wydanie sprzecznie z prawem kolejnych postanowień w sprawie nie przywrócenia terminu do uzupełnienia braków formalnych pozwu w związku z postępowaniem sądowym, które toczyło się przed Sądem (...) (...) Wydział Cywilny sygnatura akt IX C 294/10 oraz Sądu (...) (...) Wydział Cywilny (...) sygn. akt II Cz 689/13”. Powódka domagała się jednocześnie by pod oświadczeniem z przeprosinami znalazły się podpisy sędziów biorących udział w wydaniu kwestionowanych przez nią orzeczeń.

W uzasadnieniu żądania powódka podała, że Sąd (...) postanowieniem wydanym na posiedzeniu niejawnym 4.04.2012 r. w sprawie o sygn. akt IX C 294/10 odrzucił wniosek powódki o przywrócenie terminu. Zdaniem powódki zgodnie z art. 168 par. 1 kpc na posiedzeniu niejawnym Sąd może tylko uwzględnić wniosek o przywrócenie terminu. Ponadto jak zarzuciła powódka w w/w postanowieniu Sąd jako podstawę rozstrzygnięcia błędnie wskazał art. 169 par. 4 kpc – ponieważ nie upłynął rok od uchybienia terminowi. Nadto w zaistniałej sytuacji dopuszczalne jest przywrócenie terminu także po upływie roku od jego bezskutecznego upływu. Postanowieniem z 31.05.2012 r. Sąd (...) odrzucił zażalenie powódki na postanowienie z 4.04.2012 r. –przyjmując, że nie mieści się w katalogu postanowień zaskarżalnych. W ocenie powódki przy wydaniu postanowienia z 31.05.2012 r. Sąd nie wziął pod uwagę art. 169 par. 5 kpc, który jednoznacznie wskazuje, że na posiedzeniu niejawnym może zapaść postanowienie w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu. Postanowieniem z 8.05.2013 r. (sygn. akt II Cz 689/13) Sąd (...) we W. oddalił zażalenie powódki na postanowienie z 31.05.2012 r. nie zauważając, jak stwierdziła powódka, że nie przywrócenie terminu do uzupełnienia braków formalnych pozwu nie jest kwestią wпадkową pojawiającą się w toku postępowania oraz jest związane z istotą sprawy. Ponadto Sąd (...) błędnie, zdaniem powódki, zinterpretował przywołaną uchwałę Sądu Najwyższego, dotyczącą przy tym innego zagadnienia prawnego. Stąd też, stwierdziła powódka, obowiązkiem Sądu (...)

było przekazanie jej zażalenia w przedmiocie odrzucenia wniosku. Dodatkowo według wiedzy powódki postanowienie z 4.04.2012 r. powinno zostać wyeliminowane z urzędu, ponieważ zapadło sprzecznie z ustawą. Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie powódki, wystąpienie z pozwem było konieczne i uzasadnione, podobnie jak zasądzenie kwoty 5.000 zł tytułem utraconego zdrowia, czasu oraz środków finansowych poniesionych w związku z bezprawnym działaniem pozwanego.

W odpowiedzi na pozew (k.34) pozwany Skarb Państwa-Prezes Sądu (...) we W. reprezentowany przez (...) zaprzeczył wszelkim okolicznościom podniesionym w pozwie poza wyraźnie przyznanymi i wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, że niesłuszne są twierdzenia powódki, iż Sąd (...) bezzasadnie odrzucił jej wniosek z 13.12.2011 r. o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych pozwu z 13.10.2009 r. a Sąd (...) błędnie oddalił zażalenie na to odrzucenie. Powódka nie uwzględniła faktu, że jej pozew z 13.10.2009 r. został zwrócony wskutek nie usunięcia w terminie licznych braków formalnych i postępowanie w tej sprawie zostało prawomocnie zakończone w dniu 12.09.2011 r. W tej sytuacji złożenie w/w wniosku z 13.12.2011 r. o przywrócenie terminu „do złożenia 2 odpisów pisma z 25.10.2010 r. wraz z załącznikami” było bezprzedmiotowe i Sąd I instancji wniosek ten prawidłowo odrzucił a Sąd II instancji zażalenie na to postanowienie słusznie oddalił. W konsekwencji powyższego, bez znaczenia a nadto błędne są wywody powódki w pozwie z 17.05.2013 r. o naruszeniu przez Sądy obu instancji norm zawartych w art. 168 par. 1 i 169 par. 4 kpc poprzez wydanie orzeczenia o odrzuceniu wniosku z 13.12.2011 r. na posiedzeniu niejawnym oraz przyjęcie, że upłynął rok od uchybienia terminowi. Wskazać bowiem należy, że art. 169 kpc po nowelizacji nie zakazuje wydawania postanowień o nieuwzględnieniu wniosku o przywróceniu terminu na posiedzeniu niejawnym. Z kolei złożenie wniosku o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych pozwu nastąpiło znacznie po upływie jednego roku od uchybienia temu terminowi. Powódka została skutecznie wezwana do usunięcia braków formalnych pozwu pismem z dnia 28.09.2010 r., doręczonym w dniu 20.10.2010 r. a wniosek o przywrócenie terminu złożyła w dniu 13.12.2011 r., tj. po upływie roku od wezwania i po zwrocie pozwu. Powódka, w ocenie strony pozwanej, przedstawia jedynie subiektywny opis sprawy sądowej i sposobu jej prowadzenia przez sąd. Okoliczność ta nie może jednak wpływać na obiektywną ocenę stanu faktycznego i prawnego związanego z roszczeniem strony powodowej. Przy ocenie bowiem czy doszło do naruszenia dobra osobistego np. wolności, decydujące znaczenie ma nie subiektywne odczucie osoby, jej indywidualne wartościowanie uczuć i stanu psychicznego, ale to jaką reakcją wywołuje naruszenie w społeczeństwie. Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy. Powódka nie wykazała by doszło w trakcie postępowania sądowego do niezgodnego z prawem działania lub zaniechania pozwanego, szkody, krzywdy a także nie wykazała związku przyczynowego pomiędzy tymi działaniami a ewentualną szkodą/krzywdą. Wylądnie niezgodne z prawem działania lub zaniechania mogłyby potencjalnie prowadzić do powstania zobowiązaniowego stosunku odszkodowawczego. Twierdzenia powódki o rażących brakach postępowania procesowego nie znajdują odzwierciedlenia w dokumentacji, a są jedynie nieuzasadnionym, w ocenie pozwanego, wyrazem przekonań powódki. Prowadzenie przez organy władzy publicznej postępowania w ramach określonej przez ustawodawcę procedury nie stanowi bezprawnego działania- w rozumieniu art. 24 kc, które mogłyby naruszyć dobro osobiste osoby fizycznej.

W piśmie procesowym datowanym na 3.12.2013 r. (k.47-48) powódka podniosła, że do dnia dzisiejszego nie otrzymała wezwania Sądu z 2.12.2010 r.- z załączonej kserokopii potwierdzenia odbioru wyniku, że to nie powódka odebrała przesyłkę. Ponadto zarzuciła, że ani Sądy ani Prokuratoria nie zauważają, że pismem z 20.12.2010 r. powódka poinformowała Sąd, że jest pozbawiona wolności i prosi o zawieszenie postępowania oraz przesyłanie korespondencji na adres zakładu karnego. Sąd nie przesłał wezwania z 2.12.2010 r. na adres zakładu karnego, a mimo to wydał zarządzenie –wadliwe w tej sytuacji –z 3.01.2011 r. Powódka stwierdziła, że skoro nie otrzymała wezwania, błędne jest także uzasadnienie postanowienia Sądu z 3.01.2011 r. oraz kolejnych. Powódka podniosła dalej, że wniosek o przywrócenie terminu złożyła 13.12.2011 r. z zachowaniem wszelkich ustawowych terminów, nawet przyjmując, że 13.12.2010 r. korespondencja nie została odebrana przez powódkę. W konsekwencji, zdaniem powódki, roczny termin upływał nie wcześniej niż 20.12.2011 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zarządzeniem z dnia 2.12.2010 r., wydanym w sprawie IX C 294/10 prowadzonej przez Sąd (...), K. H. została wezwana do uzupełnienia braków formalnych pisma z 25.10.2010 r. poprzez złożenie dwóch odpisów tegoż pisma wraz z załącznikami w terminie tygodniowym od daty doręczenia wezwania pod rygorem zwrotu pozwu. Zarządzenie to zostało skierowane na adres podany przez powódkę i odebrane przez B. J. 13.12.2010 r.

W dniu 17.12.2013 r. Przewodniczący (...) Wydziału (...) Sądu (...) skierował m.in. do pozostałych Wydziałów tego Sądu, w tym (...) Wydziału Cywilnego pismo w którym poinformował, że K. H. 8.12.2010 r. została zatrzymana, a następnie 9.12.2010 r. osadzona w Zakładzie Karnym Nr (...) we W.. Pismo to dotarło do Wydziału (...) Cywilnego 27.12.2010 r.

W dniu 3.01.2011 r. w sprawie IX C 294/10 wydano zarządzenie o zwrocie pozwu K. H. wobec nieusunięcia przez powódkę braków formalnych do usunięcia których została wezwana zarządzeniem z 2.12.2010 r., doręczonym 13.12.2010 r. Zarządzenie o zwrocie pozwu zostało doręczone powódce za pośrednictwem Dyrektora Zakładu Karnego Nr (...) we W. 19.01.2011 r.

Powódka wniosła zażalenie na zarządzenie o zwrocie pozwu podnosząc, że nie mogła uzupełnić braków formalnych pozwu gdyż przebywała w Zakładzie Karnym, wnosząc o zawieszenie postępowania na okres jej osadzenia w ZK Nr (...) we W.. Zażalenie to zostało oddalone postanowieniem Sądu (...) z 12.09.2011 r., który stwierdził, że brak było podstaw do zawieszenia postępowania, albowiem sprawa w której dokonano zwrotu pozwu nie zawisła jeszcze przed sądem.

W dniu 13.12.2011 r. powódka K. H. złożyła wniosek o przywrócenie terminu do złożenia dwóch odpisów pisma z 25.10.2010 r. wraz z załącznikami. Wniosek ten został odrzucony przez Sąd (...) postanowieniem wydanym 4.04.2012 r. na posiedzeniu niejawnym. Jako podstawę prawną decyzji Sądu wskazano art. 168 par. 1 i 169 par. 4 kpc.

Powódka K. H. wniosła zażalenie na to postanowienie, które zostało odrzucone postanowieniem Sądu (...) z 31.05.2012 r., który przyjął, że orzeczenie z 4.04.2012 r. nie należy do kategorii zaskarżalnych wymienionych w art. 394 par. 1 kpc.

Postanowieniem z 21.02.2013 r. Sąd (...) we W. oddalił skargę K. H. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie IX C 294/10 prowadzonej przez Sąd (...) stwierdzając, że czynności w tym postępowaniu były podejmowane przez Sąd (...) systematycznie, bez zbędnej zwłoki.

Orzeczeniem wydanym 8.05.2013 r. Sąd (...) we W. oddalił zażalenie K. H. na postanowienie Sądu (...) z dnia 31.05.2012 r. dzieląc ocenę prawną stanu faktycznego wyrażoną w uzasadnieniu Sądu (...).

(dowód: zarządzenia i orzeczenia oraz pisma i dowody doręczenia pism w aktach sprawy IX C 294/10 Sądu (...)).

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powódka wskazała w pozwie, że dochodzi w sprawie ochrony naruszonych dóbr osobistych. Z treści żądań oraz uzasadnienia pozwu należy wnioskować, że w istocie do naruszenia dóbr osobistych powódki miało dojść w wyniku uniemożliwienia jej skorzystania z prawa do sądu, do czego doprowadziły bezprawne działania Sądu (...) i Sądu (...) we W..

(...)

W ocenie Sądu prawo do rzetelnego procesu sądowego, będące elementem prawa do sądu, przewidzianego art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950 r. (dalej E.k.p.c.) i art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nie może być zaliczone do kategorii dóbr osobistych objętych art. 23 k.c. Sąd podziela przeważający w doktrynie i judykaturze pogląd, że dobra osobiste, ujmowane są w kategoriach obiektywnych, jako wartości o charakterze niemajątkowym, ściśle związane z człowiekiem, decydujące o jego bycie, pozycji w

społeczeństwie, będące wyrazem odrębności fizycznej i psychicznej oraz możliwości twórczych, powszechnie uznane w społeczeństwie i akceptowane przez system prawny. Nierozzerwalne związanie tych wartości, jako zespołu cech właściwych człowiekowi, stanowiących o jego walorach, z jednostką ludzką wskazuje na ich bezwzględny charakter, towarzyszący mu przez całe życie, niezależnie od sytuacji w jakiej znajduje się w danej chwili. Katalog dóbr osobistych, wymienionych w art. 23 k.c., pozostających pod ochroną prawa cywilnego jest otwarty i wraz ze zmianami stosunków społecznych mogą pojawiać się i znikać pewne dobra, co jednak nie oznacza, że należy do niego zaliczyć prawo do sądu. Jest ono gwarantowane wymienionymi przepisami E.k.p.c. i Konstytucji nie może być zaliczone do kategorii wartości stanowiących dobro osobiste jednostki, ponieważ jest uprawnieniem przyznanym jej tymi regulacjami w związku z funkcjonowaniem w określonej sferze życia społecznego. Nie ma podstaw do przyjęcia, że wszystkie prawa podstawowe objęte E. k.p.c. oraz wolności i prawa osobiste wymienione w Konstytucji (art. 38 do 56) powinny być chronione za pomocą środków wskazanych w art. 24 k.c., do czego dojść może, jeśli naruszenie ich doprowadzi zarazem do pogwałcenia dobra osobistego.

Tak więc z powyższych względów co do zasady powództwo wniesione przez powódkę nie mogło być uwzględnione w sytuacji w której taki a nie inny sposób prowadzenia procesu nie mógł z istoty rzeczy naruszyć dóbr osobistych powódki.

Dodać należy, że powództwo nie mogło być uwzględnione także przy wzięciu pod uwagę podniesionych przez powódkę dodatkowych okoliczności, które miałyby wpływać na odpowiedzialność strony pozwanej. Powódka podała bowiem, że zadośćuczynienia dochodzi za przebyte stresy, a w związku z tym i utracone zdrowie, czas stracony na czytanie sprzecznych z prawem orzeczeń oraz studiowanie literatury celem stwierdzenia nieprawidłowości orzekania przez Sądy, jak również za utratę środków finansowych na zakup papieru, druku, koszty odbioru o dostarczania korespondencji.

Stwierdzić należy, że powódka w toku procesu nie podjęła inicjatywy dowodowej (mimo spoczywającego na niej obowiązku wynikającego z art. 6 kc) zmierzającej do wykazania, że doszło po jej stronie do utraty zdrowia oraz szkody majątkowej w wyniku bezprawnych działań strony pozwanej, w tym nie wykazywała adekwatnego związku pomiędzy tymi działaniami oraz zaniechaniami a szkodą majątkową i niemajątkową. Skoro zaś tak to powództwo jako nieuzasadnione i nieudowodnione podlegało oddaleniu w całości, o czym orzeczono jak w punkcie I wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc.

(...)

(...)

(...)

(...)